

แคตตาล็อกโปรแกรมการท่องเที่ยว D – HOPE

หมู่บ้านวิถีชีวิตชุมชนท่องเที่ยวและศึกษาเรียนรู้
กิจกรรมสนุกเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมพื้นถิ่น

บ้านคุณพัฒนา

หมู่ ๑๒ ตำบลสารจิตร อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ประวัติบ้านकुพัฒนา

ชุมชนเล็กๆ แห่งหนึ่งในตำบลสารจิตร อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย เมื่อฝังจากชื่อหมู่บ้านแล้วไม่แปลกใจเลยว่าทำไมคนภายนอกต้องนึกถึงคำว่า "คุก" ที่หมายถึง เรืออำนักโทษ บ้างก็คิดว่าคนในชุมชนส่วนใหญ่เป็นนักโทษซึ่งมีน้อยคนจะทราบว่ามีหมู่บ้านนี้มีชื่อมาจากตำนานความรักของพระร่วงเจ้าตามตำนานพระร่วงเจ้าบนพื้นที่นี่แห่งนี้ ได้กล่าวขานเล่าต่อให้ลูกหลานฟังว่า เมื่อสมัยพระร่วงเจ้าเป็นผู้ปกครองแผ่นดินแห่งนี้ ทรงกำลังเล่นว่าวอยู่กลางถนน (ถนนพระร่วงในปัจจุบัน) แล้วบังเอิญไปพบเห็นหญิงงามที่สุดของหมู่บ้านแห่งหลวง นามว่า "นางคำ" กำลังตำนานอยู่กลางทุ่ง พระร่วงเจ้าจึงเกี่ยวพาราสีอยู่นานสองนาน นางคำจึงออกอุบายกับพระร่วงเจ้าให้สร้างสะพานข้ามลำคลอง หากทรงทำได้จะยอมตกลงปลงใจ และด้วยวาจาสิทธิ์ของพระร่วงเจ้าจึงสามารถเรมิตสะพานขึ้นมาทันทีนางคำพอได้เห็นจึงตกใจกลัว และวิ่งหนีข้ามสะพานไป

จากนั้นพระร่วงเจ้าจึงวิ่งตามนางคำ แต่ก็เกิดเหตุเสียก่อน เมื่อพระองค์ไปสะดุดต่อไม้ล้มลงที่บ้านแสงตอ พระธรรมาจารย์ด้วยความเจ็บช้ำเสียใจ พระร่วงเจ้าจึงได้ "คุกเข้า" ขึ้นอีกครั้งพร้อมมุ่งหน้าไล่ตามนางคำต่อไป ดังนั้นที่มาของ *บ้านคุก* จึงมาจากกิริยาคุกเข้าของพระร่วงเจ้านั่นเอง และในปัจจุบัน "บ้านคุก" แบ่งออกเป็น 4 หมู่บ้านย่อยคือ บ้านคุก บ้านคุกพัฒนา บ้านคุกเหนือ และบ้านคุกใต้

รายละเอียดที่ตั้ง

บ้านคุกพัฒนา ตั้งอยู่ในตำบลสารจิตร อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
ห่างจากอำเภอศรีสัชนาลัยประมาณ 11 กิโลเมตร
ห่างจากจังหวัดสุโขทัย 56 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ หมู่ที่ 1 ตำบลสารจิตร
ทิศใต้ ติดต่อกับ หมู่ที่ 14 ตำบลสารจิตร
ทิศตะวันออก ติดต่อกับ หมู่ที่ 3 ตำบลสารจิตร
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ หมู่ที่ 9 ตำบลสารจิตร

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่บ้านคุกพัฒนา หมู่ที่ 12 ตำบลสารจิตร เป็นพื้นที่ราบลุ่มมีลำคลองแม่ท่าแพ
ไหลผ่านกลางหมู่บ้านประชาชนส่วนใหญ่ตั้งบ้านเรือนอยู่ริมคลองแม่ท่าแพ
ซึ่งมีลักษณะดินทั่วไปเป็นดินร่วน จึงเหมาะแก่การทำเกษตร

สารบัญ

โปรแกรมท่องเที่ยว

หน้า

- **ว่าวพระร่วงพระลือ** 5
- **พวงกุญแจว่าว** 6
- **จักสานไม้ไผ่** 7
- **นวดเมโรนิด** 8
- **กระลาทองคำ** 9
- **บู้ยเบญจคุณ** 10
- **ขนมดอกกะลา** 11
- **ยาดมนางคำ** 12
- **ถ่านพีทักษ์โลก** 13
- **อาหารพื้นถิ่น แกงบอน** 14
- **ตุ๋นสมุนไพร** 15
- **ขนมแดกงา** 16

"บ้านคุณพัฒนา
ไม่ใช่หมู่บ้านที่พัฒนาจากคุณชังนักโทษ
ทั้งไม่ใช่การพัฒนาที่ผ่านการติดคุกมาก่อน
แต่คุณพัฒนาคือสถานที่ที่
พระร่วงคุณเข่าร้องไห้"

แคตตาล็อกโปรแกรมการท่องเที่ยว D-HOPE หมู่บ้านวิถีชุมชนท่องเที่ยวและศึกษาเรียนรู้
บ้านकुพัฒนา หมู่ 12 ตำบลสารวิถี อำเภอศรีษะนาถีย์ จังหวัดสุโขทัย

“ไม่มาได้ไง จุดกำเนิดว่าอไทย
อยู่ที่บ้านकुพัฒนา”

จิตพื้นบ้าน
ตำนานพระร่วง-นางคำ

กิจกรรม

การทำว่าวพระร่วงพระลือ

>> กิจกรรมเรียนรู้การทำว่าวไทยตามวิถีท้องถิ่น
ดั้งเดิมของบ้านคูกพัฒนา พร้อมเรียนรู้เรื่องราว
ความเป็นมาของ ตำนานว่าวพระร่วงพระลือ

วันและเวลา

รับได้ทุกวัน (โทรองล่องหน้า)

ระหว่าง 09:00 – 12:00 น. ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

ค่าบริการ

100 บาท/คน : ได้รับว่าวที่ระลึก 1 ตัว

จำนวนคน

ไม่เกิน 10 คน

สถานที่

บ้านเลขที่ 302/2 หมู่ที่ 12 ตำบลสารจิตร์

อำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

นางเทียน ปักชี เบอร์โทร 090-4613269

กิจกรรม

การทำพวงกุญแจจ้าว

>> กิจกรรมประดิษฐ์พวงกุญแจจ้าวและเข็มกลัดจ้าวจากเศษวัสดุไม้สักที่เหลือใช้ให้เกิดประโยชน์

วันและเวลา

รับได้ทุกวัน (โทรจองล่วงหน้า)

ค่าบริการ

ระหว่าง 09:00 - 16:00 น. ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

จำนวนคน

50 บาท/คน : ได้รับพวงกุญแจจ้าวที่ระลึก 1 ชิ้น

สถานที่

ไม่เกิน 10 คน

บ้านเลขที่ 302/4 หมู่ที่ 12 ตำบลสารจิตร์

อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

นางสาวสมทรง เกตุห้อย

กิจกรรม

จักสานลานวัดสารจิตร์

>> กิจกรรมหัตถถอ หัตถสาน เครื่องใช้และอุปกรณ์
อย่างง่ายจากไม้ไผ่ โดยกลุ่มผู้สูงอายุที่วัดสารจิตร์
ซึ่งรายได้จากการจำหน่ายสมทบทุนช่วยเหลือ
กิจการภายในวัด

วันและเวลา

รับได้ทุกวัน (โทรจอล่วงหน้า)

ระหว่าง 09:00 – 16:00 น. ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

ค่าบริการ

99 บาท/คน : ได้รับของที่ระลึก 1 ชิ้น

จำนวนคน

ไม่เกิน 10 คน

สถานที่

ชมรมผู้สูงอายุ วัดสารจิตร์ ตำบลสารจิตร์

อำเภอศรีสขนาลัย จังหวัดสุโขทัย

เบอร์โทร 091-1011918

กิจกรรม

นวดเมโรนิต

>> กิจกรรมสอนการนวดแผนไทยโดยโดยใช้สมุนไพรหรือนวดด้วยมือ พร้อมให้บริการสำหรับผู้ที่ต้องการนวด

วันและเวลา

รับได้ทุกวัน (โทรจองล่วงหน้า)

ระหว่าง 09:00 – 16:00 น. ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

ค่าบริการ

200 บาท/คน

จำนวนคน

ไม่เกิน 10 คน

สถานที่

บ้านเลขที่ 64/1 หมู่ที่ 12 ตำบลสารจิตร์

อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

นายเงิน เมโรนิต

กิจกรรม

กะลาทองคำ

>> กิจกรรมสอนการประดิษฐ์ตุ๊กตา อุปกรณ์ และ
เครื่องใช้จากกะลามะพร้าว สามารถทำรายได้
จากการจำหน่ายได้

วันและเวลา

รับได้ทุกวัน (โทรจองล่วงหน้า)

ระหว่าง 09:00 – 16:00 น. ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

ค่าบริการ

200 บาท/คน : ได้รับของที่ระลึก 1 ชิ้น

จำนวนคน

ไม่เกิน 10 คน

สถานที่

บ้านเลขที่ 12/2 หมู่ 12 ตำบลสารจิตร์

อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

นายสุชาติ วรเจริญ เบอร์โทร 092-9955867

กิจกรรม

การทำปุ๋ยเบญจคุณ

>> กิจกรรมสาธิตสอนการทำปุ๋ยเบญจคุณ โดย
ปราชญ์ท้องถิ่นผู้ยึดถือการดำรงชีวิตด้วยหลัก
เศรษฐกิจพอเพียง

วันและเวลา

รับได้ทุกวัน (โทรจongsongหน้า)

ระหว่าง 09:00 – 16:00 น. ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

ค่าบริการ

100 บาท/คน : ได้รับปุ๋ยเบญจคุณ 1 ก้อน

จำนวนคน

ไม่เกิน 10 คน

สถานที่

บ้านเลขที่ 80 หมู่ที่ 12 ตำบลสารจิตร์

อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

นายชนะ ชาญศึก 091-0101918

กิจกรรม

ขนมดอกกะลา

>> ทำขนมไทยโบราณที่มีชื่อว่า ขนมดอกจอก โดยใช้กะลาเป็นอุปกรณ์การทำ จึงตั้งชื่อเป็น "ขนมดอกกะลา"

วันและเวลา

รับได้ทุกวัน (โทรจongsongหน้า)

ระหว่าง 09:00 – 12:00 น. ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

ค่าบริการ

99 บาท/คน : ได้รับขนม 1 ถู

จำนวนคน

ไม่เกิน 10 คน

สถานที่

บ้านเลขที่ 1/3 หมู่ 12 ตำบลสารจิตร์

อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

นางชุม นิมิต เบอร์โทร 088-2863874

กิจกรรม

ยาดมนางคำ

>> กิจกรรมเรียนรู้การทำยาดมสมุนไพรจาก
ว่าวสาวหลง สมุนไพรท้องถิ่นที่มีสรรพคุณมากมาย

วันและเวลา

รับได้ทุกวัน (โทรจองล่วงหน้า)

ระหว่าง 09:00 – 16:00 น. ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

ค่าบริการ

99 บาท/คน : ได้รับยาดมหลอดเล็ก 1 หลอด

จำนวนคน

ไม่เกิน 10 คน

สถานที่

บ้านเลขที่ 79 หมู่ที่ 12 ตำบลสารจิตร์

อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

นางทรรศวรรณ ลิขวน 093-5635653

12

กิจกรรม

ตำนานพิทักษ์โลก

>> กิจกรรมเรียนรู้การเผาถ่านด้วยเตาอิฐาเตะรวมไปถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากถ่าน เช่น สบู่ถ่าน น้ำส้มควันไม้

วันและเวลา

รับได้ทุกวัน (โทรจองล่วงหน้า)

ระหว่าง 09:00 – 16:00 น. ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

ค่าบริการ

200 บาท/คน

จำนวนคน

ไม่เกิน 10 คน

สถานที่

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านคุกพัฒนา หมู่ 12 ตำบลสารจิตร์

อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

นางทรรศวรรณ ลิขสวณ 093-5635653

กิจกรรม

อาหารพื้นถิ่น แกงบอน

>> กิจกรรมสาธิตสอนการทำ "แกงบอน"
อาหารพื้นถิ่นสูตรอร่อยต้นตำรับของชุมชน
บ้านकुพัฒนา

วันและเวลา

รับได้ทุกวัน (โทรจองล่วงหน้า)

ระหว่าง 09:00 – 17:00 น. ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

ค่าบริการ

200 บาท/คน : พร้อมรับประทานอาหารร่วมกัน

จำนวนคน

ครั้งละ 5-10 คน

สถานที่

บ้านเลขที่ 256 หมู่ที่ 12 ตำบลสารจิตร์

อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

นางยี่สุณ บุญโย 064-8635001

กิจกรรม

เตาอบสมุนไพร

>> กิจกรรมเรียนรู้และบริการอบสมุนไพรด้วย
ตู้อบที่สร้างจากภูมิปัญญาท้องถิ่น พร้อมเรียนรู้
การผสมสมุนไพรไทยชนิดต่างๆ เพื่อรักษา
โรคเบื้องต้นได้

วันและเวลา

รับได้ทุกวัน (โทรจองล่วงหน้า)

ระหว่าง 09:00 – 12:00 น. ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

ค่าบริการ

200 บาท/คน : พร้อมอบสมุนไพรฟรี

จำนวนคน

ไม่เกิน 10 คน

สถานที่

บ้านเลขที่ 256 หมู่ 12 ตำบลสารจิตร์

อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

นางสาวสิริ บุษโย เบอร์โทร 097-9640950

กิจกรรม

ขนมแดกกา

>> กิจกรรมเรียนรู้อาหารการทำ "ขนมแดกกา"
สูตรเด็ดแสนอร่อยจากบ้านคุณพัฒนา ขนมไทย
พื้นถิ่นที่หาทานได้ยาก

วันและเวลา   รับได้ทุกวัน (โทรจองล่วงหน้า)
   ระหว่าง 09:00 – 16:00 น. ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

ค่าบริการ   100 บาท/คน : พร้อมทานขนมฟรี

จำนวนคน   ไม่เกิน 10 คน

สถานที่   บ้านพี่เรณู หมู่ 12 ตำบลสารจิตร์
   อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

   นางเรณู มังตา เบอร์โทร 097-2694293

การเดินทาง

จากตัวจังหวัดสุโขทัย ขับไปตามทางหลวงหมายเลข ๑๐๑ ผ่านอำเภอศรีสำโรง อำเภอสวรรคโลกประมาณ ๖๘ กิโลเมตร แยกทางทิศตะวันตกผ่านที่ทำการอำเภอศรีสำริดประมาณ ๘ กิโลเมตร

ติดต่อสอบถามข้อมูล

ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านकुพัฒนา โทร ๐๘๙ ๕๐๒ ๖๒๓๐

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านकुพัฒนา

อยู่บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเน้นแนวทางวิถีชุมชน การดำเนินชีวิตของคนในชุมชนที่ท่ากันมาตั้งแต่บรรพบุรุษดั้งเดิม โดยศูนย์เรียนรู้ชุมชนเป็นสถานที่รับนักท่องเที่ยวอีก ทั้งยังเป็นเก็บ ข้อมูลองค์ความรู้ของชุมชนที่สนใจมาศึกษาดูงานหรือท่องเที่ยวเชิงชุมชน

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอศรีสขนาลัย

ที่ว่าการอำเภอศรีสขนาลัย ตำบลนาหว้า อำเภอศรีสขนาลัย จังหวัดสุโขทัย
โทรศัพท์ 055-671014

